

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет
Центр заочної, дистанційної та вечірньої форм навчання
Кафедра журналістики та філології

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

_____ Володимир САДІВНИЧИЙ

___ _____ 20___ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 061 Журналістика
освітньо-професійної програми Журналістика
на тему:

**ДОБІРКА АВТОРСЬКИХ ЖУРНАЛІСТСЬКИХ МАТЕРІАЛІВ НА
СОЦІАЛЬНУ ТЕМАТИКУ**

A collection of the author's journalistic materials on social topics

Здобувачки групи ЖТпн-01с Ісаєвої Олени Миколаївни

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень.

Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

_____ Олена ІСАЄВА

Керівник: канд. наук із соц. комунік., доцент Інна СИПЧЕНКО _____

Добірка авторських журналістських матеріалів на соціальну тематику : робота на здобуття кваліфікаційного ступеня бакалавр; спец. : 061 – журналістика / наук. керівник І. В. Сипченко. Суми : СумДУ, 2024. 32 с.

У кваліфікаційній роботі представлено добірку авторських журналістських матеріалів на соціальну тематику, що спрямована на активізацію суспільного обговорення та розв'язання актуальних соціальних проблем через залученість населення до культурного контексту Сумщини. У різножанрових та різноформатних матеріалах висвітлено теми дитячої реабілітації методами арттерапії, будівництва котеджного містечка для внутрішньо переміщених осіб та їх адаптації до життя в нових умовах, пізнання культур інших народів, значення театру як інструмента передавання сенсів. Матеріали добірки призначені для публікації в медіа різної спрямованості або на окремій платформі як цілісний інформаційний продукт.

Обсяг роботи становить 32 сторінки, вона складається зі вступу, пояснювальної записки, інформаційного продукту, висновків, списку використаних джерел.

Ключові слова: добірка журналістських матеріалів, інформування, культурний контекст, медіа, соціальна журналістика, соціально-культурна тематика.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	5
1. Обґрунтування інформаційного продукту	5
1.1 Опис практичної проблеми, яка вирішується в роботі	5
1.2 Аналіз матеріалів прямих та непрямих конкурентів.....	6
1.3 Обґрунтування методики, обраної концепції, праць, на яких ґрунтується робота.....	9
2. Специфікація виконаної роботи	10
2.1 Авторська ідея.....	10
2.2 Інформаційний привід	11
2.3 Цільова аудиторія	12
2.4 Характеристика джерел фактів та інформації	14
2.5 Сфера застосування та прогнозовані результати втілення.....	14
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	17
ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОДУКТ	18
ВИСНОВКИ.....	32

ВСТУП

Подеколи можна почути твердження «культура не на часі». Однак розвиток дитячої реабілітації, підтримка психоемоційного стану внутрішньо переміщених осіб та пошук рішень щодо будівництва для них постійного житла, значення театру як інструмента передавання сенсів – усі ці різнопланові теми, які безпосередньо стосуються соціуму, можна висвітлити саме крізь призму культури, зокрема через мистецькі ініціативи. Тому створення добірки матеріалів на соціально-культурну тематику з усвідомленням того, що соціум та культура невіддільні одне від одного, на часі.

Мета роботи полягає у створенні добірки авторських журналістських матеріалів на соціальну тематику для активізації суспільного обговорення та розв'язання актуальних соціальних проблем через залученість населення до культурного контексту Сумщини.

Планується розробити добірку з п'ятох актуальних різножанрових (інтерв'ю, замітка, нарис, репортаж, рецензія) та різноформатних матеріалів.

Досягнення поставленої мети зумовило необхідність вирішення таких **завдань:**

- дослідити значення соціальної тематики в медіасередовищі;
- здійснити моніторинг інформаційного простору Сумщини щодо матеріалів соціально-культурної спрямованості;
- означити авторську ідею, визначити цільову аудиторію та спрогнозувати результати втілення добірки;
- створити добірку матеріалів на соціально-культурну тематику.

Практичне значення роботи полягає в тому, що створений інформаційний продукт може бути використаний для вивчення дисципліни «Журналістські жанри».

Робота складається зі вступу, пояснювальної записки, інформаційного продукту, висновків, списку використаних джерел.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1. Обґрунтування інформаційного продукту

1.1 Соціальна тематика як складова проблематики сучасного медійного контенту

Соціальна тематика об'єднує соціальні та культурні аспекти. Через культурну журналістику часто висвітлюють соціальну проблематику, саме тому ці два напрями медіасфери є невіддільними один від одного.

Соціальна журналістика – це «окремий тематичний спеціалізований вид журналістики, що відображає актуальний стан, позитивні вирішення та перспективу соціальних проблем, які завжди тотожні суспільним проблемам» [4]. Соціальна проблема стосується конкретної людини, натомість суспільна проблема «порушує баланс сфер суспільного існування, що порушує умови життя всіх представників суспільства» [4]. Дослідниця Катерина Соколова поняття «соціальне» в журналістиці пояснює так: «Усвідомлення власного становища в суспільстві та становища іншого суб'єкта, усвідомлення можливостей щодо поліпшення, виправлення, корекції цього становища за допомогою медіапродуктів» [4].

Натомість культурна журналістика – це спеціалізований вид журналістики, що висвітлює сфери літератури, образотворчого мистецтва, кіно, театру, танцю, фотографії, архітектури та дизайну; як «високого мистецтва», так і «масової культури» [1]. Британська культурна журналістка Майя Джаггі вважає, що сутність культурної журналістики в тому, щоб зробити цікаву для автора тему цікавою для якомога більшої кількості людей [2]. І при цьому залишитися об'єктивним автором, матеріал якого не тільки виділятиметься в інформаційному просторі, а й певним чином формуватиме громадську думку щодо актуальних питань. «Першочергове завдання культурної журналістики пов'язане з мистецтвом і творчістю, а також з окремими особистостями, установами та політиками, які пов'язані з питаннями мистецтва та творчості або сприяють їхньому розвитку» [1].

Важливо зазначити, що «у ХХІ столітті все частіше визнають економічний внесок мистецького сектора у створення робочих місць, економічне зростання, туризм, експорт і розвиток, а також те, що мистецтво допомагає вирішувати соціальні проблеми і є засобом передачі цінностей» [1]. Тобто термін «культурна журналістика» останніми десятиліттями трактується ширше, ніж раніше, причому стосується більшості сфер нашого життя.

Особливої уваги заслуговує те, що журналістські матеріали різної тематики сприймаються аудиторією по-різному – відповідно до піраміди потреб А. Маслоу. Матеріали, що стосуються надзвичайних ситуацій, є найбільш затребуваними. Відповідно, культурна, зокрема мистецька, тематика останніми роками для широкої аудиторії не в пріоритеті, хоча в країні і спостерігається активізація культурних процесів. Пояснити таку тенденцію просто: потреби в творчості, самовираженні знаходяться на верхньому щаблі піраміди А. Маслоу (фізіологія, безпека, соціум, визнання, самореалізація). Якщо в людини не задоволені потреби в безпеці, то естетичні потреби залишаються обабіч. Однак все ж таки саме мистецтво є способом порушення актуальних соціальних проблем. Тобто це не мистецтво заради мистецтва, а прагнення досягти задоволення базових потреб (своїх та оточення) через самовираження.

Через матеріали на культурну тематику журналіст може зобразити вплив мистецтва на людину, допомогти аудиторії отримати позитивні емоції, підтримку та знання, організувати комунікацію між митцями та суспільством і найголовніше – вивести актуальні проблеми різних сфер життя суспільства на обговорення, відповідно, стимулювати розв'язання цих проблем.

1.2 Аналіз матеріалів, представлених контентом телеканалу «Суспільне Суми» та журналу «Цукр»

Так, журналісти медіа Сумщини створюють матеріали соціально-культурної спрямованості, дотримуючись збалансованої структури тем. Здійснено моніторинг сіток новин двох медіа, а саме мовника «Суспільне Суми» та журналу «Цукр» (див. табл. 1.1). Команди обох медіа за тримісячний термін опублікували до 20 матеріалів соціально-культурної спрямованості, більшість з яких належать до інформаційних жанрів. Ліва частина матеріалів мовника «Суспільне Суми» – репортажі. У журналі «Цукр» знаходимо анонси, замітки, добірки, інтерв'ю, портретні нариси тощо.

Таблиця 1.1 – Матеріали соціально-культурної спрямованості у медіа Сумщини (січень–березень 2024 р.) [8], [9]

Медіа	Матеріали
«Суспільне Суми»	«50 артистів на сцені» – сумчанам показали святковий мюзикл «Добро переможе»; «Кідрук та Павлюк: улюблені автори та книжки читачів Суспільне Суми у 2023 році»; «Театр – моє життя». У Сумах видали книгу про творчість народної артистки України»; «У Сумах відкрили виставку до 150-річчя автора українського герба Василя Кричевського»; «Охтирчани виграли грант на відновлення мистецького простору»; «Новий театральний рік: які вистави покажуть глядачу в театрі ім. М. Щепкіна у Сумах»; «В Охтирці на Сумщині обрали переможця конкурсу малюнків на тему безпеки»; «Книжки в нас зберігаються вічно». У сумській бібліотеці приймають в дарунок книги»; «З турботою у кожній петельці. Як у Сумах діє львівське соціальне підприємство «Vbrani»; «Від того, що накопало, пішов грати»: як музикант з початку повномасштабного вторгнення грає на вулицях Сум»; «Книга сумського письменника Владислава Івченка потрапила до рейтингу «Книга року 2023»; «У Сумах містян знайомили з ісламською культурою»; «Наша дума, наша пісня»: в Охтирці на Сумщині вшанували Кобзаря»
«Цукр»	«Поєднання української та американської культур: відкрилася виставка сумської художниці»; «Студенти-архітектори показали проєкт котеджних містечок для переселенців»; «Звуки цукру, хокею на траві та вуличних музикантів зібрали в пісню – «Як звучать Суми»; «У «Хабі на Кузнечній» покажуть короткометражки про кохання в умовах воєнного стану»; «Суми прийняли до Глобальної мережі міст, що навчаються ЮНЕСКО»; «У Сумах відбудеться форум-театр для молоді: як взяти участь»; «Вийшов роман про глухівську етнографію Пелагею Литвинову»; «10-річна сум'янка видала свою першу книгу»; «Книжкова екосистема України»: на інтерактивній мапі можна знайти книгарні Сумщини»; «Роман сум'янина Владислава Івченка потрапив до рейтингу «Книжка року'2023»; «Про сучасну культуру та її сенси: у «Хабі на Кузнечній» поговорять із сумськими митцями»; «У Сумах розробили проєкт модульних укриттів»; «Вікіпедія обрала найкраще фото Сумщини – світлину Спасо-Преображенського собору», «Суми майбутнього» починаються з «Погреба». Історія спільноти, яка прагне

	змінити місто»; «Книги шрифтом Брайля, кишенькові, з мапами та соціальні комікси. Що можна почитати в бібліотеках міста?»; «Реалізували форум-театр. Що таке Молодіжна рада та чим вона займається»
--	---

Матеріали охоплюють теми музики, театру, літератури, кіно, діяльності культурних просторів, різнопланових культурних заходів тощо. Проаналізуємо кілька матеріалів, споріднених за тематикою з матеріалами представленої авторської добірки.

Матеріал (інтерв'ю) в журналі «Цукр» у рубриці «Люди» «Як бути диригентом, музикантом та режисером одночасно. Історія Микити Полякова, який розвиває сумський театр та власну лабораторію» лаконічний та інформативний, поділений на підтеми із заголовками, що надає журналістському твору динамізму та не перевантажує читача. Збалансовано чергується пряма мова Микити Полякова та журналістський текст з посиланнями на слова героя. Увесь матеріал проілюстрований світлинами героя під час його роботи та спілкування з інтерв'юеркою. Через матеріал герой розповідає про свій творчий шлях та роль в команді театру, про поставлені вистави, про творчі знахідки та робочі моменти, що запам'яталися.

Матеріал (замітка) в журналі «Цукр» у рубриці «Новини» «У Сумах розробили проєкт модульних укриттів» також поділений на підтеми із заголовками, має кілька цитувань. Вартість встановлення укриттів, дослідження розробників щодо актуальності проєкту та деталізація задуму – такі складові має замітка. Унаочнено інформацію за допомогою відеопрезентації розробників проєкту.

На період аналізу два вищезазначені матеріали мали по 975 та 855 переглядів відповідно, що є середнім рівнем охоплення для цього видання.

Матеріал (репортаж) журналістів мовника «Суспільне Суми» в рубриці «Люди» «З турботою у кожній петельці. Як у Сумах діє львівське соціальне підприємство «Vbrani» – про соціальне підприємництво, метою якого є «допомагати літнім жінкам займатися улюбленою справою – в'язати та заробляти на цьому гроші» [8]. Матеріал побудований на історіях кількох жінок, які долучилися до спільноти, без надлишкової деталізації. Завдяки

відеоряду та світлинам у текстовій версії матеріалу подана інформація достатньо наочна.

Так, медіа Сумщини «тримають руку на пульсі» щодо потреб цільових аудиторій (які у двох вищезазначених медіа дещо різняться), пропонуючи читачам та глядачам матеріали на актуальні соціально-культурні теми.

1.3 Обґрунтування методики, обраної концепції, праць, на яких ґрунтується робота

Концепція є узагальненою системою поглядів та рішень, яка відображає провідну ідею роботи та сприяє її втіленню. Для розробки концепції добірки журналістських матеріалів на соціально-культурну тематику здійснено моніторинг інформаційного середовища Сумщини, досліджено специфіку створення матеріалів відповідної спрямованості різними медіа, зокрема редакціями журналу «Цукр» та мовника «Суспільне Суми».

Під час створення матеріалів було використано різні методи (способи, прийоми досягнення мети, виконання завдань), зокрема спостереження, аналіз, синтез, індукція, дедукція, інтерв'ю тощо. Так, створенню добірки матеріалів сприяло ознайомлення з працями науковців та практиків, які досліджували поняття «соціальна журналістика», «культурна журналістика», зокрема К. Соколової та М. Джагті.

Для створення аудіовізуального матеріалу (телевізійного репортажу) було використано програмне забезпечення для монтажу відео, вивчено специфіку створення відеоматеріалів.

2. Специфікація виконаної роботи

2.1 Авторська ідея

Авторська ідея полягає у створенні п'ятьох актуальних різножанрових та різноформатних матеріалів на соціальну тематику, чотири з яких є текстовими, один – аудіовізуальним (див. табл. 2.1).

Метою створення добірки є актуалізація тем соціально-культурної спрямованості задля розв'язання соціальних проблем та залучення суспільства до розвитку культурних, зокрема мистецьких, процесів на Сумщині.

Таблиця 2.1 – Тематична та ідейна спрямованість матеріалів добірки

№	Матеріал	Авторський задум
1	«У житті найважливіше – саме життя»	відгук на прем'єру «Наше містечко» від звичайного глядача зі створенням ефекту присутності; про «сенси без зайвого» від постановників сумського театру
2	«Зберегти відчуття домівки»: сумські архітектори про проєкт «Вулиця на вулицю»	інформування про проєкт створення котеджного містечка для ВПО – розробку спільноти архітекторів «Суми майбутнього»
3	«Корейський культурний центр «Аріранг» у Сумах»	інформування про створення на Сумщині нового культурного осередку, що є не тільки виявом «халлю» в Сумах, а й об'єднанням волонтерів зі схожими інтересами
4	«Музика, кераміка та пісочна анімація: у Сумах реабілітують дітей методами арттерапії»	інформування про напрямки арттерапії в дитячій реабілітації в Сумах: про вплив методів арттерапії на стан дітей
5	«Актор театру-переселенця»	порушення проблеми адаптації внутрішньо переміщених осіб до життя в нових умовах; творчий шлях актора Луганського театру

У добірці представлені матеріали різних жанрів. Жанр журналістського твору – це «відносно стійкий історично сформований тип журналістського твору зі спільними формальними, структурними, змістовими властивостями, що зумовлені конкретною комунікативною ситуацією, соціокомунікативними функціями цього твору, способами відображення в ньому реальності, характером ставлення до неї автора» [3, с. 8]. Розрізняють інформаційні,

аналітичні та художньо-публіцистичні жанри. У добірці представлено матеріали всіх трьох груп (див. табл. 2.2).

Таблиця 2.2 – Жанрова різноманітність матеріалів добірки

Назва матеріалу / жанр	Визначення жанру	Жанрові ознаки в матеріалі
«У житті найважливіше – саме життя» / рецензія	«жанр, у якому передбачається інтерпретація та оцінка сучасного художнього або наукового твору» [5, с. 381]	інтерпретація без надміру суб'єктивізму, обґрунтованість висновків, лаконічність
«Зберегти відчуття домівки»: сумські архітектори про проєкт «Вулиця на вулицю» / інтерв'ю	жанр, що подає суспільно важливу новину через відповіді респондента на запитання журналіста [5, с. 380]	мінімальна присутність авторського «я», розкриття теми через розмову з розробниками проєкту
«Корейський культурний центр «Аріранг» у Сумах» / замітка	«найпростіший жанр оперативного повідомлення, якому властиві: відносна стислість у поданні новини, лаконічність, точність і зрозумілість для масової аудиторії» [3, с. 174].	універсальність, конкретність, структурованість
«Музика, кераміка та пісочна анімація: у Сумах реабілітують дітей методами арттерапії» / телевізійний репортаж	«оперативне повідомлення кореспондента з місця події, у якому динамічно, з документальною точністю та емоційністю відтворюється дійсність у її розвитку через безпосереднє сприйняття автора та / або її учасників (очевидців), що створює ефект присутності читача, глядача чи слухача на місці події» [3, с. 66]	оповідальність, уважність до деталей, динамічність оповіді, образність, документальність, присутність авторського «я», наочність, структурованість
«Актор театру-переселенця» / портретний нарис	різновид нарису, у якому «основний акцент зроблено на характеристиках однієї особистості» [3, с. 153]	документальна основа, деталізація, уважність до внутрішнього світу особистості, хронікальна побудова з елементами ретроспекції, сюжетність

2.2 Інформаційний привід

Стартом створення кожного журналістського твору є інформаційний привід – це «подія, що має значення для соціального, політичного,

економічного, культурного життя громади, своєю значущістю або екстравагантністю може зацікавити читача, стати предметом суспільного обговорення» [6]. Інформаційними приводами створення матеріалів добірки стали:

- 27 березня – Усесвітній день театру – портретний нарис «Актор театру-переселенця». Уже майже 2 роки труппа Луганського театру працює в Сумах. Замість матеріалу про виставу або місцеві театри, про які сказано вже немало, знайомимо читачів з новою людиною з вартою уваги історією;
- презентація проекту «Вулиця на вулицю», зокрема в соціальних мережах команди розробників, – інтерв'ю «Зберегти відчуття домівки»: сумські архітектори про проєкт «Вулиця на вулицю». Після оприлюднення результатів роботи спільноти «Суми майбутнього» важливо стимулювати обговорення, відповідно, залучення коштів для реалізації актуальної ідеї;
- нетрадиційний погляд на факти (часто діяльність реабілітаційного центру висвітлюється в подієвому контексті, важливо деталізувати інформацію про напрямки арттерапії в закладі) – телерепортаж «Музика, кераміка та пісочна анімація: у Сумах реабілітують дітей методами арттерапії»;
- місяць від моменту старту роботи, уже є результати – замітка «Корейський культурний центр «Аріранг» у Сумах». Важливо розвіяти стереотипи щодо спільноти, адже учасниці Центру ділилися досвідом нерозуміння з боку оточення, крім того, об'єднання може перетворитися на потужний волонтерський рух;
- довгоочікувана прем'єра в сумському театрі – рецензія «У житті найважливіше – саме життя».

2.3 Цільова аудиторія

Цільова аудиторія – це група людей з подібними характеристиками, на яких розраховано певний інформаційний продукт. Цільова аудиторія

представленої добірки матеріалів не обмежується жителями Сумщини, хоча основна частина її – саме вони.

Телерепортаж «Музика, кераміка та пісочна анімація: у Сумах реабілітують дітей методами арттерапії» стане в пригоді батькам та опікунам дітей, які потребують реабілітації, фахівцям реабілітаційних закладів як перше знайомство з напрямками арттерапії, які застосовують у сумському реабілітаційному центрі, для подальшої комунікації, співпраці, обміну досвідом з працівниками закладу. Також матеріал може зацікавити студентів, які здобувають фах у реабілітації. Тобто основна аудиторія – це населення Сумщини та областей України, які з нею межують. Для незацікавлених у сфері глядачів телевізійного сюжету подана в ньому інформація – це нові знання, можливо, навіть відкриття.

Рецензія «У житті найважливіше – саме життя» орієнтована на сумчан, яких цікавить театральне життя міста, які шукають нових сенсів та незвичних форматів їх відображення.

Замітка «Корейський культурний центр «Аріранг» у Сумах» спрямована на поціновувачів культури Південної Кореї, які ще не знайшли спільноту, де б поділяли їхні захоплення, на тих, хто цікавиться культурами різних країн, а ще на тих, хто має стереотипи щодо корейської культури та її поціновувачів.

Через портретний нарис «Актор театру-переселенця» висвітлюємо безліч подібних і водночас неоднакових історій людей, яких війна змусила полишати домівки, переїздити до незнайомих місць – і вже там відроджувати своє минуле та створювати щось нове. Цей матеріал не тільки для жителів області, а для всіх тих, чиє життя змінилося через війну, тобто для всіх нас. На нього може натрапити людина, яка, як і герой, також подолала сотні кілометрів і тепер не знає, куди і як рухатися далі, людина, яка цікавиться театральним мистецтвом, зокрема творчістю Луганського театру тощо.

Інтерв'ю «Зберегти відчуття домівки»: сумські архітектори про проєкт «Вулиця на вулицю» орієнтоване на внутрішньо переміщених осіб, архітекторів, місцеві органи влади, благодійників, які могли б профінансувати

проект, представлений спільнотою «Суми майбутнього», або іншим чином долучитися до його втілення.

2.4 Характеристика джерел фактів та інформації

Усі новини базуються на фактах; роль журналіста – знайти та представити факти, які він отримує від джерела інформації. Створюючи матеріали для публікації, журналіст має дотримуватися професійних стандартів (баланс думок, достовірність, повнота, точність, оперативність та відокремлення фактів від коментарів).

У сучасній журналістиці виділяють три основні джерела інформації: предметно-речове середовище, документ та людина. І відповідно три основні методи збору інформації: спостереження, вивчення документів та інтерв'ю.

Основним джерелом інформації для створення більшості матеріалів представленої добірки були люди, а методом збору інформації – інтерв'ю (окрім рецензії «У житті найважливіше – саме життя», де спостереження). У процесі створення матеріалів інформація надходила безпосередньо від п'ятьох розробників проекту «Вулиця на вулицю», засновниці Корейського культурного центру «Аріранг» та його учасників, фахівців реабілітаційного центру (музичної керівниці, інструкторки з праці та соціального педагога) та актора Луганського театру. Контекст вивчався за допомогою ресурсів інтернет-середовища.

2.5 Сфера застосування та прогнозовані результати втілення

Матеріали добірки можна опублікувати на окремій інтернет-платформі як цілісний медіапродукт, а також їх можна розмістити окремими публікаціями в медіа різної спрямованості.

Доцільне місце для публікації рецензії «У житті найважливіше – саме життя» – авторська колонка в одному з видань про культуру в Україні або ж сторінка власного блогу. Спеціалізованих медіа саме про театр в українському середовищі напрочуд небагато. Одне з них – «Театраріум»; редакція публікує рецензії, інтерв'ю, реконструкції, створює спеціальні проєкти для театрів і студій. Натомість маємо медіа, що інформують про культуру, зокрема і про театр, – в окремій рубриці. Наприклад, інтернет-видання «Сенсор», яке описує свою роботу так: «Ми налаштовуємо високочутливі локатори й оптику, щоби послідовно сприймати і освоювати інформацію про мистецькі твори та культурні події, суспільні зміни, ідеї й сенси. У нагоді стають органи чуття й інтуїція, ірраціональне глибинне переживання й раціональне вдумливе осмислення станів, явищ, почуттів» [7].

Портретний нарис «Актор театру-переселенця» також доцільно розмістити в одному з медіа про театр / медіа з рубрикою «Культура» або «Театр». Крім того, матеріал можна опублікувати в одному з місцевих медіа Сумщини.

Інтерв'ю «Зберегти відчуття домівки»: сумські архітектори про проєкт «Вулиця на вулицю» доцільно розмістити в одному з медіа Сумщини, а також, наприклад, на платформі «Медіа великих історій» або на платформі «VIDBUDOVA» – «перше та найбільше в Україні медіа з фокусом на темі економічної, інфраструктурної та ментальної відбудови країни» [10]. Доцільною є й публікація в медіа про архітектуру або з рубрикою «Архітектура», наприклад, у «PRAGMATIKA.MEDIA».

Телерепортаж «Музика, кераміка та пісочна анімація: у Сумах реабілітують дітей методами арттерапії» можна використати для ефіру одного з телеканалів Сумщини. Стрімкий розвиток реабілітаційної сфери зумовить появу медіа, що спеціалізуються на даній тематиці, де матеріал доцільно буде розмістити в рубриці «Арттерапія» або «Дитяча реабілітація». Крім того, репортаж можна опублікувати на сторінках соціальних мереж реабілітаційного центру, про який мовиться.

«Корейський культурний центр «Аріранг» у Сумах» – для публікації в рубриках «Культура» / «Волонтерство» в медіа Сумщини.

Так, авторська добірка може стати основою нової інтернет-платформи з різножанровими публікаціями на соціально-культурну тематику.

Прогнозовані результати публікації добірки:

- зростання рівнів зацікавленості та поінформованості населення щодо культурних, зокрема мистецьких, процесів на Сумщині;
- зростання кількості звернень до реабілітаційного центру, залучення до співпраці та обміну досвідом фахівців з дитячої реабілітації;
- покращення психоемоційного стану внутрішньо переміщених осіб (історія актора Луганського театру);
- залучення представників органів влади різних рівнів до розробки та благодійників до фінансування проєкту будівництва котеджного містечка для ВПО;
- інформування зацікавлених у культурі Південної Кореї про роботу Корейського культурного центру;
- розгортання громадських обговорень тем, пов'язаних з реабілітацією дітей, процесами пізнання культур інших народів, підтримкою внутрішньо переміщених осіб, розвитком архітектурної школи в місті, значенням театру як інструмента передавання сенсів та ін.;
- запобігання появі упереджень та стереотипів щодо висвітлених тем.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Курс «Культурна журналістика». *Культура і креативність*. URL: <https://www.culturepartnership.eu/ua/publishing/cultural-journalism-course>.
2. Пишемо про культуру якісно. Поради британської журналістки. Оксана Мамченкова. URL: <https://medialab.online/news/py-shemo-pro-kul-turu-yakisno-porady-bry-tans-koyi-zhurnalistky/>.
3. Дрешпак В. Жанрологія журналістських творів : навч. посіб. Дніпро, 2021. 186 с. URL: http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/4319/1/22-03-21%20Жанролог_%20НП%20ДРЕШПАК.pdf.
4. Компонент «соціального» у сучасній журналістиці: соціальна журналістика. Наукові записки Інституту журналістики. 2016. Т. 3 (64), Лип.-верес. URL: https://www.academia.edu/34548759/The_Concept_of_Social_in_the_Modern_Journalism_Social_Journalism_pdf.
5. Михайлин І. Основи журналістики : підручник. Київ, 2011. 496 с.
6. Садівничий В. Сумські ЗМІ і специфічне розуміння інформаційного приводу. *detector.media*. URL: <https://detector.media/regionalna-presaoain/article/165072/2015-09-02-sumski-zmi-i-spetsyfichne-rozuminnya-informatsiynogo-pryvodu/>.
7. *Sensormedia*. URL: <https://sensormedia.com.ua/about/>.
8. Новини Сум та Сумського регіону. *Суспільне. Новини*. URL: <https://suspilne.media/sumy/>.
9. *Цукр*. URL: <https://cukr.city/>.
10. *VIDBUDOVA*. URL: <https://vidbudova.online/>.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОДУКТ

У житті найважливіше – саме життя

(рецензія)

Сумський обласний академічний театр для дітей та юнацтва представив прем'єру «Наше містечко» за п'єсою американського драматурга Торнтон Вайлдера, за яку автор отримав Пулітцерівську премію. У ній ідеться про життя звичайних людей звичайного американського міста початку ХХ сторіччя.

За жанром п'єса – це філософська драма або, за визначенням автора, «життя в трьох діях». Режисерка-постановниця Ганна Кобець говорить, що вистава торкається складних і водночас простих тем: «Вистава несе в собі думку, що в житті найважливіше саме життя і що цінувати життя треба кожної миті».

Зіграти для свого глядача труппа планувала до Дня театру 2022 року, однак розпочалася повномасштабна війна... І нарешті восени 2023 глядач побачив виставу. Артисти протягом вимушеної перерви змогли не втратити первинного ентузіазму, осмисленості образів. Режисерка залучила до гри майже всю театральну труппу – 25 артистів. У їхньому синхронізмі та природності вбачається неабиякий професіоналізм.

Іноді дія, що відбувається на театральній сцені, охоплює кілька годин або, наприклад, один день реального життя. Постановники ж «Нашого містечка» змогли за кілька годин показати глядачам усе життя – від народження людини до її смерті. Від мрійливої та безтурботної юності до моменту, коли назад дороги справді немає. Однак, як не дивно, пригнічення, смутку після останньої секунди вистави не виникає.

Важливо, що оповідач тримає постійний контакт з аудиторією, вкладаючи всі роз'яснення щодо обставин та місця дії у уста одного з персонажів, і режисерка цей підхід у постановці не змінювала.

Постановникам вдалося передати атмосферу звичайного містечка Гроверс-Корнерса на початку ХХ століття, пропрацювавши поведінку дійових осіб та підібравши вбрання за тогочасною модою.

Артисти на сцені взаємодіють з уявними предметами, зі справжніх – лише парасольки, столи та стільці. Хтось подумає, що театрали вирішили не витратити часу на підбір доречного реквізиту, декорацій, однак ні. Це той випадок, коли зі сцени прибрали все зайве – і залишили лише сенси, зрозумілі кожному. Глядач має змогу зосередитися на поведінці персонажів, зазирнути до їхніх сердець. Образи не переобтяжені, а емоції зрозумілі. Особливої уваги заслуговують монологи: прожектори – на дійових особах, думки яких як на долоні. У ці моменти виникало відчуття втаємниченості.

Ніколи не вважала бічний балкон гарним місцем для перегляду вистав, однак, навіть перебуваючи там, не могла відвести погляду від сцени, наприкінці мої очі були наповнені сльозами. Протягом усієї вистави глядача наче розхитують на «емоційних гойдалках». В антракті, пам'ятаю, ділилася враженнями, що початок дещо нуднуватий, можливо, розтягнутий. Але друга частина вистави навпаки вразила динамізмом, мені закортіло, як і Емілі Уебб, відмотати стрічку життя людей з цього містечка назад. Вона запитує: «Чи є люди, котрі розуміють, що таке життя, доки вони живі?»

І справді, у житті найважливіше саме життя – коли ми проживаємо момент та не знаємо, що очікує нас попереду. Коли не намагаємося виглядати дорослішими чи молодшими за наш вік, коли знаходимо час на щоденні розмови з найріднішими, коли цінуємо кожен мить.

«Зберегти відчуття домівки»: сумські архітектори про
проєкт «Вулиця на вулицю»
(інтерв'ю)

Комфортні сучасні будинки з автентичних матеріалів та в традиційному для Сумщини архітектурному стилі... Студентська спільнота архітекторів «Суми майбутнього» створила візуалізацію котеджного містечка для ВПО, щоб, до прикладу, переселити людей з п'ятикілометрової прикордонної зони до більш безпечних територій області. Ідея полягає в тому, щоб люди при переселенні не втрачали відчуття дому. Про проєкт «Вулиця на вулицю» поспілкувалися з п'ятіркою його розробників.

Олена Ісаєва: Розкажіть про старт роботи над проєктом «Вулиця на вулицю».

Ігор Титаренко: *«У нас створилася така невеличка команда, насправді, умови були дуже вузькі та специфічні: по таймінгу було два тижні. Залишилися найстійкіші, люди, які вірили, що можливо зробити це за два тижні, і ми згуртувалися в ось таку команду. Це для нас був як виклик перед*

собою, перед нашою Сумською громадою, перед містом, що ми все ж таки зможемо це зробити».

Олена Ісаєва: Уже на другий день роботи над проектом ваша команда вирушила до однієї з прикордонних громад нашої області. Якою була мета поїздки?

Владислав Дубина: *«Основна ціль – це дослідити місцеву архітектуру і зрозуміти устрій та побут місцевих людей, щоб зберегти відчуття домівки. Їдучи в автівці, ми в смартфонах переглядали приклади сумських хат різних історичних періодів, щоб піймати основний мотив нашої архітектури та втілити його в сучасному баченні, ми вивчали з XVI століття до 60-х років XX століття. Вивчали різні архітектурні елементи: лиштви, покрівлі, конфігурацію будівель і, зібравши всю цю інформацію, ми її проаналізували – і видали декілька варіантів будинків, які можливо збудувати в конфігурації котеджного містечка».*

Олена Ісаєва: Розкажіть детальніше про ідею. Що означає назва проекту – «Вулиця на вулицю»?

Карина Капоріна: *«Ми переносимо культурний устрій, ми переносимо всю вулицю, зберігаючи все сусідство, зберігаючи всі зв'язки, які в людей є, і це дуже важливо для них, тому що люди поважного вже віку вони бояться, бояться переїжджати, вони бояться зміни ситуації, їх можна зрозуміти,*

звичайно. Ми вирішили, що їм треба домашній такий побут, щоб зміни майже не відчувалися».

Маргарита Поцелуйко: *«Ми брали до уваги менталітет людей. В інших містах він буде іншим, люди мають звикати до того менталітету, до нових умов природних. Тут більш знайомі краєвиди, майже той самий менталітет. Ми вирішили, як кажуть, далеко не ходити, брати нашу область – більш такі безпечні міста, звісно, хоч зараз небезпека є всюди, але це краще, ніж бути кожного дня під обстрілами».*

Олена Ісаєва: Розкажіть про особливості архітектурного стилю спроектованих вами будинків.

Владислав Дубина: *«Ми назвали наші хатинки «нова українська хата», тому що нам необхідно сьогодні будувати сучасне комфортне житло, але ми хочемо зберегти українські традиції в плані будівництва. Будинки наші вийшли досить різноплановими: від звичайних, схожих на ті сільські, які ми бачимо кожен день, до цікавих архітектурних рішень в стилі барнхаус. З того, що ми взяли з нашої автентичної архітектури, – це архітектурні елементи, орнаменти, особливо ми надихалися орнаментом кролевецького рушника. Це те, що звикли бачити жителі прикордонних регіонів, і, мені здається, це дуже приємно, коли ти переїжджаєш з будинку, – і з тобою залишаються всі ті лиштви, усі ті орнаменти, які ти бачив кожен день. Але ми не просто безідейно перенесли одне на інше, ми це модернізували і вписали в сучасний архітектурний стиль».*

Олена Ісаєва: Які матеріали доцільно використовувати в будівництві спроектованих вашою командою помешкань?

Владислав Дубина: *«Досить автентичний матеріал для нашої області – коноплі. З певних часів він використовувався, потім ця тенденція зійшла, але сьогодні є певні технологічні можливості, щоб повернути цю тенденцію, є виробники, які забезпечують цю можливість».*

Олена Ісаєва: Стосовно ж питань безпеки...

Владислав Дубина: *«Звісно, враховуючи, що ми переселяємо людей з п'ятикілометрової зони, ми думали про безпеку. У Харкові свого часу був дуже цікавий стартап, називається «схов», – це модульне укриття, яким ми можемо комплектувати кожен будинок, тобто є модуль, який збірний, він збирається саме вже на нашій ділянці. Укриття забезпечене теплом, водою і всім іншим, що потрібно при певних ситуаціях».*

Олена Ісаєва: Розкажіть, будь ласка, на яких майданчиках презентували проєкт. Яких результатів вдалося досягти?

Юрій Леонєць: *«Ми презентували цю ідею на Координаційному форумі з реалізації стратегії економічного відновлення та розвитку Сумщини під егідою ООН, там були представники Офісу Президента, були представники важливих підприємств. Там наш проєкт був достатньо тепло сприйнятий, його побачив Офіс Президента і дуже зацікавився проєктом, після цього проєкт потрапив на стіл Президента, де пройшов розгляд та був затверджений на пошук фінансування».*

Олена Ісаєва: Концепція проєкту протягом роботи над ним дещо трансформувалася. Поясніть, як саме.

Юрій Леонєць: *«З капітальних житлових будинків, які ми проєктували з самого початку, концепція трошки зрушила в реалістичний бік у плані того, що спочатку ставиться модульне житло і поряд уже будується район, і після*

того, як район побудований, людей з модульного житла переселяють саме в цей район, а модульне житло просто прибирається».

Олена Ісаєва: Чи можливо застосувати концепцію в інших регіонах країни?

Ігор Титаренко: *«Коли розвиваєш райони міста або робиш узагалі нове якесь поселення, потрібно прив'язуватися до географічних, ландшафтних елементів і брати до уваги, як розвивається регіон. Треба розуміти, куди ведуть дороги, де є логістика, наскільки це буде комфортно для життя, і обирати території за цими критеріями. Тобто це має бути детальний аналіз території, щоб розуміти, чи можливо там побудувати таке котеджне містечко».*

Олена Ісаєва: Що мотивує команду розвивати такі проєкти на Сумщині?

Ігор Титаренко: *«Особисто для мене мотивація була в тому, щоб нарешті почати цю кригу рухати. У нашому місті, на жаль, неактивна спільнота архітекторів на відміну від інших великих міст, таких як Київ, Харків, Львів; і хотілося б, щоб Суми теж мали таку спільноту, яка могла б просувати архітектурні задуми, ідеї, якимось їх реалізовувати. Тому цей проєкт був одним із перших – це був такий шанс заявити про себе».*

Архітектори спільноти «Суми майбутнього» також працювали над кількома новими ідеями, зокрема концепт-проєктами набережної річки Псел та модульних захисних споруд. Активні студенти й надалі збираються розвивати архітектурну школу в Сумах, розробляючи практичні актуальні рішення.

Корейський культурний центр «Аріранг» у Сумах

(замітка)

Ознаки поширення «халлю», корейської хвилі, спостерігаємо і в Україні, у Сумах: десь поруч чути новий хіт популярної групи, подруга радить нову драму, а в інстаграмі знову трапляється реклама магазину корейської

косметики. Українське суспільство виявилось досить сприйнятливим до пізнання нової культури – культури невеликої за площею країни майже на іншому кінці світу.

Наприкінці жовтня минулого року в Сумах з'явився офіційний осередок поціновувачів культури Південної Кореї – Кореїський культурний центр «Аріранг». Назва походить від відомої на весь світ народної пісні. Ініціаторкою створення Центру стала Наталія Денисенко: жінка з 2015 року поглиблено вивчає корейську культуру, знаходить у ній багато спільного з українською, зокрема традиційну повагу до старших.

Зараз центр налічує більше двадцяти учасників. Ініціативна ж група, яка і стала серцем Центру, існує понад два роки. Окрім організації лекцій та майстер-класів з історії та культури Південної Кореї, а також концертів, вивчення мови, спільного перегляду кінофільмів, прослуховування музики та відтворення танців, команда активно волонтерить: сумчанки допомагають дитячим будинкам, висаджують у місті дерева та квіти, підтримують місцевий притулок для тварин.

Складно знайти поціновувача культури, який жодного разу не починав вивчати мову, якою співають улюблені виконавці та розмовляють всесвітньо відомі актори. У Центрі є стартовий набір літератури в сучасному українському перекладі для вивчення корейської. Серед книг – і «Маленький принц» Антуана де Сент-Екзюпері.

У Сумах активно розвивається напрям кавер-денсу – відтворення хореографії всесвітньо відомих груп. Учасники команд самостійно вивчають рухи, створюють костюми, знімають та монтують відео. Цікаво, що ще не так давно кавер-денс не був популярним у Сумах: поціновувачі к-поп-культури могли вчитися лише за відеоуроками, але вже зараз ці вмотивовані самоучки не тільки стають переможцями численних конкурсів, а й викладають у танцювальних студіях.

Для кожного з поціновувачів корейської культури вона значить щось своє: може залишитися просто хобі, а може навіть вплинути на вибір професії,

змотивувати змінювати щось у житті. «Аріранг» же – це не просто вияв корейської хвилі, а об'єднання людей зі схожими інтересами, зокрема і для допомоги тим, хто цього потребує тут, у Сумах.

Музика, кераміка та пісочна анімація: у Сумах реабілітують
дітей методами арттерапії
(телевізійний репортаж)

Закадровий текст: «У Сумському обласному центрі комплексної реабілітації для дітей та осіб з інвалідністю вже багато років застосовують різні арттерапевтичні методики, які позитивно впливають як на психоемоційний, так і на фізичний стан дітей. Заняття тут безкоштовні. Заходимо до майстерні, де займаються керамікою. Ліплення з глини, розповідають у Центрі, збагачує уяву, розвиває мислення, допомагає дітям забути про те, що їх турбує, а також сприяє розвитку дрібної моторики».

Титр: Ольга Буряк – інструкторка з праці.

«Вони знайомляться спочатку з глиною: вона м'яка на дотик, приємна. Вчаться потім вони приплюскувати пальчиком, стискувати в долоньках, зжимати в кулачку, вчаться катати кульки. Ми переходимо вже до більш складного процесу, якщо дітки вже ознайомлені з попереднім: розкатують на площину, потім вирізають на площині, на глині, за шаблоном. Довершують свою роботу, декорують стекою, а вже як висохне робота (це тривалий процес): спочатку вона висихає в кімнаті, потім ми ставимо в муфельну піч, у якій вона випалюється, а після випалення вже в муфельній печі розфарбовують роботи».

Закадровий текст: «Старші діти, розповідає майстриня, розуміють, що процес створення кераміки тривалий, тому поступово, етап за етапом, довершують роботу. Інша ж справа – з меншими дітьми».

Титр: Ольга Буряк – інструкторка з праці.

«Коли приходять малесенькі – рочків три-чотири, їм потрібно все відразу. Зліпили ми курочку, вона вже підходить до мами: «Мамочко, мамочко, поглянь: у мене вже є курочка». Прибігає на інший день, говорить: «Ми повинні вже ж розфарбувати, у мене ж курочка там є, вона ж є вже».

Закадровий текст: *«З іншої зали чуємо співи – тут проходять заняття з музичної терапії. Діти слухають мелодії та обмірковують їх, грають на інструментах, відгадують музичні загадки і навіть танцюють».*

Титр: Оксана Чижевська – музична керівниця.

«На кожному нашому занятті ми граємо на музичних інструментах. У дітей це, як правило, імпровізація, тобто вони чують мелодію в перший раз, інструмент бачать, можливо, в перший раз, і як вони відчують цю музику, так вони і передають своєю грою ці відчуття».

Лайф: дівчинка грає на інструменті.

Закадровий текст: *«Для занять використовують різні інструменти: від дзвіночків до фортепіано, але більш за все тут грають на ударних та шумових. Музикотерапія, розповідають фахівці, покращує психоемоційний стан, сприяє соціалізації дітей та розвитку фантазії. А в цій залі проходять заняття з пісочної анімації. Діти створюють малюнки з піску та виконують різні корекційні вправи».*

Титр: Сергій Ленда – соціальний педагог.

«Під час занять розвивається дрібна моторика, загальна моторика, пластика, зорово-рухова координація. Це збагачення тактильних відчуттів, тобто дітки просто граються піском або там пересипають, якісь вправи, це загалом покращення психоемоційного стану».

Закадровий текст: *«Серед основних методів малювання, розповідає педагог, – насипання з кулачка та створення картинки на вже засипаному столі».*

Лайф: *«Це більш складний – саме насипанням, цей метод більш складний, але в нас діти різні. Є діти, у яких дуже непогано виходить, виходить набагато краще, ніж у мене навіть».*

Титр: Сергій Ленда – соціальний педагог.

«Кожне наше заняття, кожен напрямок не відокремлений один від одного і, наприклад, якщо дефектолог працює з дитиною на вивченні або закріпленні знань про геометричні фігури, то ми тут можемо це закріпити, тобто можемо малювати, наприклад, трикутники, квадратики, з цих фігур зробити будиночок».

Закадровий текст: «Для кожної дитини фахівці Центру розробляють комплексну індивідуальну програму занять для розвитку необхідних навичок. Саме такий підхід дозволяє зробити реабілітацію ефективною».

Посилання на відеоматеріал: <https://youtu.be/9evEiD2-KX0>

Актор театру-переселенця

(портретний нарис)

Двері, до яких заходимо, коли візитуємо до театру Щепкіна, як зазвичай скорочують його назву в Сумах, зачинені. Телефонуюмо актору, з яким планували зустріч, і чуємо його голос зовсім поруч. Як і ми, наш герой пунктуальний: на місці ще за п'ять хвилин до запланованого часу зустрічі. Численними лабіринтами театру проходимо до гримерної – на стінах одна за іншою паперові відзнаки в дерев'яних рамах.

У гримерці невеликий безлад – творчий. Ми сідаємо на стільчики – і починаємо розмову. Молодий чоловік, русявий, середнього зросту, худорлявої статури, з виразними рисами обличчя. Денис Пономаренко – актор Луганського обласного академічного українського музично-драматичного театру... у Сумах. Зі сходу – на північний схід. Він приїхав до нашого міста разом з дружиною, також акторкою, у складі рідної трупи влітку 2022 року. І переїжджають вони вже не вперше.

Денис Пономаренко народився на Донеччині, у школі брав участь у творчих активностях і в останньому класі напевне знав, що хоче спробувати себе в акторстві. Подавав документи на вступ до різних вишів, але після нетривалих підготовчих занять у Луганській державній академії культури і

мистецтв вирішив: залишатиметься тут. У 2012 році Денис уперше прийшов на виставу Луганського театру, а вже у 2015 вирішив приєднатися до трупи, адже відчував, що колектив йому підходить. І в цьому ж році Денису з дружиною довелося переїхати – до Ніжина. Незабаром вони повернулися до Сєвєродонецька, бо саме туди переїхала трупа. Тоді, розповідає актор, і розпочалася нова історія Луганського театру: трупа експериментувала, їздила на численні фестивалі. Кожен глядач міг знайти в репертуарі театру щось своє.

24 лютого 2022 року довелося знову рушати: полишити місто, у якому з дружиною придбали помешкання, – і виїхати до Дніпра, а звідти через деякий час – до Сум. Було важко. Але на шляху траплялися люди, готові допомогти.

Актор почувається комфортно в рідній трупі, він відчуває, що, разом переживши негаразди, їхня команда стала справжніми друзями, справжньою сім'єю. І розлучатися з нею він не збирається, бо тут людям не однаково на якість вистави, на напрям, у якому рухатиметься корабель Луганського театру. Справді, професійна театральна трупа – це (невипадкове!) зібрання людей, для яких закон синергії справджується: для них «один плюс один дорівнює три». Хтось прагне до такої єдності з колегами на роботі, для когось така дружба, підтримка є зайвою.

Рушаємо за Денисом на малу сцену. Проходимо прихованим від очей глядачів закуліссям – попід сценою. Вмикається світло. Незвично пустий зал. Але тепер актор і справді на своєму місці. Обирає монолог. І ось перед нами вже не Денис Пономаренко, а його персонаж: «...Якщо є сенс у добрих сновидіннях, то надійдуть невдовзі добрі вісті. І серце знову королем у грудях, і чуюся вже зранку так, аж наче підношусь невагомо понад землю...»

Актору вдається швидко вмикати-вимикати режим «персонаж», подобається імпровізувати. Жартує: «Ти за куліси зайшов – усе, ти вже не персонаж, бо якщо ти досі персонаж, то це вже клініка». Часто зрозуміти образ допомагає взаємодія з реквізитом, робота над пластичними рішеннями: «Образи можуть з'явитися навіть від того, що ти окуляри вдягнув, – і все, від

цього починає вибудовуватися ціла історія твого персонажа, цих окулярів і так далі».

Цікавимося, чи має актор улюбленого персонажа, якого доводилося втілювати на сцені. Отримуємо відповідь: улюблені персонажі є, але вони дуже часто змінюються. «Так часто буває, що з моїм професійним зростанням змінюються персонажі, змінюється моє ставлення до них, тобто я дивлюся на свої попередні ролі і думаю: як я міг казати, що це мій улюблений персонаж і найкраща моя робота?» Іде час – і персонаж стає іншим, адже актор аналізує проблему, яку підіймає автор у творі, відкриває нові сторони персонажа, робить його об'ємнішим.

У театрі немає «стелі розвитку». Якщо отримав звання Заслуженого артиста України або ж зіграв якусь визначну роль, на цьому кар'єра не завершується. Колись давно Денисові пророчили амплу «гарного хлопця», але актор не погоджувався з таким сприйняттям його гри. У Северодонецьку, можливо, через нестачу акторів він зміг спробувати себе в різних образах – і зрозумів, що в нього непогано виходять характерні, комедійні ролі.

На сцені він – персонаж, поза нею – актор, а поза театром – особистість, яка живе своїм життям. Однак зізнається, що театр все ж становить 60% його життя. Щодня о десятій приходити на роботу. Тренаж, репетиції, покази... І йти додому близько восьмої. Мати лише один вихідний – понеділок. То, мабуть, людина і справді любить свою роботу.

Денису Пономаренку подобається глибина і різноманітність театру: «Там ще стільки всього цікавого: дізнаватися і дізнаватися, копати і копати». Він може втілювати на сцені образи різних персонажів, спілкуватися з глядачами через виставу на актуальні теми: люди приходять зі своїми думками, ти приходиш з іншими, ти розмовляєш з ними про щось, потім вони йдуть з іншими вже думками і ти теж – з іншими. Такий обмін не має кінця, тому й театр як мистецтво, як інструмент передавання сенсів не зможе ніколи вичерпати себе. «Саме ця глибина театру – вона мене приваблює. Мені подобається те, що постійно з глядачем іде оцей обмін енергією, тобто ця

живість, життя, яке дає театр, воно мотивує жити, воно мотивує далі рухатися – це якийсь такий внутрішній моторчик. Можеш тут і зараз бути. Не так, що ти партнеру репліку сказав, а думаєш про картоплю чи про те, що там у тебе магазин зачиняється о восьмій – треба швидше закінчити виставу... А саме ти тут живеш».

Колись, розповідає актор, його попрохали швидко озвучити своє життєве кредо, на що він відповів: «Краще поганий жарт, ніж..», – задумався і додав: «...Жодного». По життю чоловік іде жартуючи, намагається дивитися на світ з оптимізмом. Вірить, що Луганський театр розвиватиметься, зустрічатиметься з глядачами та формуватиме з ними майбутнє.

ВИСНОВКИ

Проаналізувавши матеріали соціальної та культурної тематики в медіа середовищі Сумщини, зокрема, здійснивши моніторинг контенту телевізійного каналу «Суспільне Суми» та журналу «Цукр.» можемо стверджувати, що окреслена проблематика є актуальною та популярною серед аудиторії видань.

У результаті проведеної роботи створено добірку матеріалів на соціальну тематику.

Творчий доробок складається з п'яти різножанрових матеріалів, чотири з них є текстовими, один матеріал – аудіовізуальний:

- 1) рецензія «У житті найважливіше – саме життя» є лаконічною глядацькою інтерпретацією вистави «Наше містечко» Сумського обласного академічного театру для дітей та юнацтва;
- 2) інтерв'ю «Зберегти відчуття домівки»: сумські архітектори про проєкт «Вулиця на вулицю» є розмовою з архітекторами спільноти «Суми майбутнього» про проєкт будівництва котеджного містечка для внутрішньо переміщених осіб;
- 3) замітка «Корейський культурний центр «Аріранг» у Сумах» інформує жителів Сумщини про новий культурний осередок – об'єднання поціновувачів корейської культури, які активно волонтерять;
- 4) телевізійний репортаж «Музика, кераміка та пісочна анімація: у Сумах реабілітують дітей методами арттерапії» інформує про деякі напрямки арттерапії, що використовуються в дитячій реабілітації;
- 5) нарис «Актор театру-переселенця» є зображенням творчого шляху актора Луганського обласного академічного українського музично-драматичного театру і водночас порушенням проблеми адаптації внутрішньо переміщених осіб до життя в нових умовах.

Так, публікація добірки може посприяти зростанню кількості звернень до реабілітаційного центру та налагодженню комунікації між фахівцями з арттерапії, покращенню психоемоційного стану внутрішньо переміщених осіб

та розвитку проекту будівництва котеджного містечка для них, розширенню спільноти поціновувачів корейської культури, які активно волонтерять. Отже, висвітлення соціально-культурної тематики в медіа є способом порушення актуальних проблем, залучення суспільства до їх обговорення та розв'язання.